

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ПЕРЕХОДУ ПІДПРИЄМСТВ НА ІННОВАЦІЙНИЙ ШЛЯХ РОЗВИТКУ¹

Практика антикризового менеджменту вітчизняних підприємств підтверджує, що найбільш ефективною стратегією виходу з кризового стану, стабілізації та забезпечення стійкого розвитку машинобудівних підприємств є інноваційна. До сучасних форм організаційних інновацій відносять створення мережових підприємницьких структур, типовим представником яких є глобальна компанія Nokia, що зобов'язана своїм успіхом таким основним елементам нової бізнес-структури: нові продукти і індустріальна структура; фундаментальні зміни фінансової структури; інноваційна модель мережевого підприємства.

Інноваційний розвиток не означає лише реагування на зміни зовнішнього середовища господарювання з метою оперативнішої і кращої ніж конкуренти адаптації до змін, реалізуючи стратегію втягування інновацій ринком. Найбільш успішні інновації спричиняли формування нових ринків і нових галузей, тобто реалізували стратегію прощтовхування на ринок. Хоча шанси на успіх такого роду інновацій є надзвичайно малими, а пов'язаний з ними ризик є дуже значним. Проте, у випадку успіху, інноватор може зайняти ринкові позиції першовідкривача ринку. Виходячи з цього, для підвищення шансів на ринковий успіх і зниження ризику, розвиток інноваційним шляхом повинен передбачати: маркетингове прогнозування, для виявлення найбільш імовірних тенденцій зміни споживчого попиту на аналізованих товарних ринках, у поєднанні з експертними оцінками стану розвитку науки і техніки, для визначення можливостей втілення наявних і перспективних науково-технічних розробок у нові продукти, технології їх виготовлення і просування на ринку які б відповідали існуючим і перспективним запитам споживачів. Це дозволить виділити і обґрунтувати перспективні з комерційної точки зору напрями науково-технологічного інноваційного розвитку.

Аналіз концептуальних підходів вітчизняних і зарубіжних науковців до формування адаптивних стратегій інноваційного розвитку підприємств та установ, а також до управління змінами, у тому числі у зовнішньому середовищі, свідчить, що переважна їх більшість зводиться до управління організаційними змінами.

Інноваційна діяльність як вид інтелектуальної діяльності в значній мірі залежить від здатності активізувати, реалізувати і розвивати інтелектуальний креативний потенціал колективу працівників підприємства, наявності сприятливого мікроклімату, тобто інноваційної культури. Вона є одним з основних елементів здатнісної частини потенціалу інноваційного розвитку

Основними принципами переходу господарюючого суб'єкта на інноваційний шлях розвитку є: адаптації до змін умов господарювання шляхом приведення у відповідність внутрішніх можливостей інноваційного розвитку до зовнішніх, які генеруються ринком; урахування дуалізму впливу змін умов зовнішнього середовища, які з одного боку підвищують ризики підприємницької діяльності, з іншого – надають шанс на ринковий успіх; комбінування інновацій різних видів з переважною пріоритетністю організаційних; використання нових організаційних форм; формування мережових підприємницьких структур, які підтверджують свою високу ефективність у світовій практиці інноваційного розвитку; моніторингу тенденцій зміни споживчого попиту на цільових товарних ринках; зростання ролі людського фактору, креативного потенціалу персоналу підприємства у забезпеченні успіху інноваційної діяльності, тенденції до залучення всього персоналу (крайньою мірою, основного) у її проведенні; формування і розвитку інноваційної культури як передумови створення інноваційно сприятливого середовища на рівні підприємства.

Таким чином, активізація інноваційної діяльності потребує формування інноваційно сприятливого середовища не тільки на макрорівні, але й на мікрорівні господарювання – інноваційної культури, елементи якої є складовою частиною потенціалу інноваційного розвитку і, одночасно, інтелектуального капіталу.

1. Воронков Д.К. Розвиток підприємства: управління змінами та інновації : монографія / Д. К. Воронков, Ю. С. Погорелов. – Харків: АДВАТМ, 2009. – 436 с.
2. Ілляшенко С. М. Концептуальні засади маркетингового прогнозування стратегічних напрямів науково-технологічного інноваційного розвитку України на основі експертних оцінок / С. М. Ілляшенко // Вісник національного університету "Львівська політехніка". Проблеми економіки та управління. – 2010. № 668. - С. 68-74.
3. Кастельс М. Информационное общество и государство благосостояния: Финская модель / М. Кастельс, П. Химанен ; пер. с англ. А. Калинин, Ю. Подорога. – М.: Логос, 2002. – 234 с.
4. Кочубей Р.В. Визначні особливості сучасних мережових підприємницьких структур // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 2. – С. 150-156.
5. Погорелов Ю.С. Природа, рушійні сили та способи розвитку підприємства : монографія. – Харків: АДВАТМ. 2010. – 352 с.
6. Товажнянський В.Л. Формування антикризового механізму стабілізації та стійкого розвитку машинобудівних підприємств. Дис... канд. екон. наук: 08.00.04 / Сумський державний університет - Суми, 2011. – 296 с. атегии. – 2006. - №3.

¹ Робота виконувалася за рахунок бюджетних коштів МОН України, наданих як Грант Президента України для молодих учених на виконання науково-дослідної роботи "Формування механізму управління потенціалом інноваційного розвитку промислових підприємств в контексті концепції стійкого розвитку"